Palvelualojen ammattiliitto
Servicefacket

LAUSUNTO

18.3.2021

TALOUSVALIOKUNTA

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun hallituksen esityksen (HE 27/2021 vp) täydentämisestä

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry (jatkossa PAM) ottaa talousvaliokunnan pyynnöstä hallituksen esitykseen, joka koskee yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun hallituksen esityksen täydentämistä liittyen toimitilojen sulkemista koskevien rajoitusten aiheuttamien menetysten korvaamiseen yrityksille.

PAM kannattaa esitystä ja pyrkimystä tuoda se nopeasti eduskunnan käsittelyyn haluten kuitenkin esittää seuraavat huomiot esityksen sisältöä ja jatkokäsittelyä koskien:

Vertailukauden valinnassa joustettava yrityskohtaisesti

Koska toiminnan rajoittaminen koskee myös monia sesonkiluontoista liiketoimintaa harjoittavia yrityksiä, tulisi vertailukauden valinnassa olla mahdollisuus joustaa yrityskohtaisesti. Tämä korostuu mahdollisten rajoitusten jatkuessa kesäkaudelle, jonka aikana toimivista yrityksistä usealla ei ole käytännössä lainkaan liiketoimintaa helmikuussa. Paras ratkaisu olisi esittää yrityksille useampi mahdollinen vertailukuukausi, joista ne voisivat valita oman liiketoimintansa kannalta sopivimman.

Kiinnipidon kohteena olevan liiketoiminnan osuuden määritelmää tarkennettava

Lakiesityksessä on syytä tarkentaa, mitä tarkoitetaan kiinnipidon kohteena olevan liiketoiminnan osuudella liikevaihdosta, joka yritysten on tarkoitus ilmoittaa korvausten laskemista varten. Esimerkiksi ulosmyynnin, jota rajoitukset eivät koske, osuus ravintolan kokonaismyynnistä voi olla varsin erilainen tiukkojen rajoitusten aikana, jolloin se muodostaa koko liikevaihdon, esitetyllä vertailukaudella helmikuussa 2021 sekä normaalitilanteessa ennen koronaepidemian alkua.

Lyhyemmätkin sulkukaudet korvattava yrityksille

Koska saman lakiesityksen pohjalta on tarkoitus maksaa korvauksia yrityksille myös mahdollisista tulevista liiketoiminnan rajoitustoimista, olisi esityksessä syytä huomioida korvaukset myös lyhyemmiltä kuin vähintään 15 vuorokauden mittaisilta rajoituskausilta. Majoitus- ja ravintola-alan yritykset ovat jatkuvien rajoitusten myötä niin huonossa taloudellisessa tilanteessa, ettei niiden kohtuudella voida olettaa selviävän lyhyemmistäkään liiketoiminnan rajoituskausista ilman korvauksia.

Palkkakulujen huomioimisesta lakiesityksessä

On kannatettavaa, että yritysten vertailukauden palkkakulut huomioidaan lakiesityksessä käytännössä täysimääräisinä. Tämä tukee erityisesti työvoimavaltaisten yritysten selviämistä, millä on suuri merkitys matkailu- ja ravitsemisalan toipumisen kannalta. Samalla korvausta todellisuudessa määrittäväksi tekijäksi jää monessa tapauksessa kuitenkin maininta siitä, ettei tuki voi ylittää tukikauden kuluja, sillä yritysten lomauttaessa valtaosan henkilöstöstään jäävät tukikauden kaikki kulut helposti pienemmiksi kuin laskentakaavan mukainen kiinnipitokorvaus.

Palvelualojen ammattiliitto
Servicefacket

LAUSUNTO

18.3.2021

Tuen valmistelun ja maksun ajankohdasta

Esitetty korvausmuoto jatkaa koko koronaepidemian jatkunutta kierrettä, jossa yrityksille maksettavista tuista päätetään vasta tukikauden aikana tai sen jälkeen, jolloin ne ovat jo lomauttaneet tai irtisanoneet valtaosan henkilöstöstään. Mikäli yritykset olisivat etukäteen tietoisia palkkakulujen perusteella maksettavista tuista sekä korvauksista ja ne maksettaisiin kohtuullisessa ajassa, ne voisivat päättää jatkaa palkanmaksua henkilöstölleen liiketoiminnan pysäyttämisestä huolimatta.

Rajoitustoimien aiheuttamat menetykset ravintola-alan työntekijöille ovat kohtuuttomia yritysten lomauttaessa valtaosan henkilöstöstään aina liiketoiminnan rajoitusten ajaksi. 15 työpäivän ajaksi lomautettu työntekijä saa tuona aikana ansiosidonnaisenkin työttömyysturvan kautta vain noin 40 prosenttia tavanomaisista tuloistaan, kun huomioidaan 5 päivän omavastuuaika työttömyysjakson alussa. Työntekijöiden ajautuessa asumis- ja toimeentulotuelle päätyvät palkkakulujen korvaamisessa säästetyt rahat näin suurelta osin joka tapauksessa valtion maksettaviksi, mutta tuloksena on valtavasti tarpeetonta tuskaa ja epävarmuutta.

Suurten yritysten kiinnipitokorvauksesta

Suurten yritysten kohdalla on tärkeää, ettei kaikkia korvauksia makseta saman Euroopan komission asettaman, tällä hetkellä 1,8 miljoonan suuruisen tukien yrityskohtaisen enimmäismäärän mukaisesti, vaan käyttöön otetaan kiinteiden kustannusten osalta sallittu 10 miljoonan suuruinen yrityskohtainen enimmäismäärä. Näin mahdollistetaan kesällä 2020 toteutetun uudelleentyöllistämisen tuen kaltaiset toimialojen nopeampaan elpymiseen suunnatut tuet komission sallimassa yritystukikehikossa, eikä koko mahdollista tukisummaa käytetä menneiden kustannusten korvaamiseen ilman positiivisia työllisyyteen vaikuttavia kannustinvaikutuksia.

Helsingissä 18.3.2021

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Annika Rönni-Sällinen
Puheenjohtaja

Lisätietoja:
Olli Toivanen, ekonomisti
puh. 045 204 3445
olli.toivanen@pam.fi